

UREOVERSIKT.

Men pause mange hadde ventet i de alliertes offensiv i Nord-Frankrike etter Paris' fall, er utablitt. Med uforminset kraft støter panser-tilene mot den belgiske og tyske grense, et vidnesbyrd om glimrende stabsarbeid, enestående effektiv organisasjon og overlegent teknisk materiell, for ikke å snakke om troppenes taktiske dyktighet. Tyskerne har aldri formådd noe liknende, selv mot langt svakere motstandere enn den de allierte står overfor i Frankrike.

Det operative mønster er helt tiden det samme, mens de britiske tropper i kystsektoren fra Caen av har engasjert de tyske hovedstyrker og holdt dem fast i uavbrutte oppslitningslag, foretar de amerikanske panserstyrker vidt utstrakte omfatningsoperasjoner på høyre fløy med svingretning mot kysten i fiendens flanke og rygg. Britene har fått seg tildelt den mindre takknemlige men ikke mindre viktige oppgave å fungere som ambolt, mens general Pattons tankstyrker er slagge. Dens første knusende slag falt ved Falaise, det annet ved Seinemunningen, hvor nå de sørgelige rester av tyskernes 7. arme holder på å bli tilintetgjort, og det tredje vil antagelig falle ved Somme. Dermed er også veien til basene for de flyvende bomber åpen, og man kan vente et voldsomt støt parallelt med kysten når de stykker som er beregnet for en frontal innsats er ferdig med sin oppmarsj på Seinens nordlige bredd.

Andre amerikanske panserstyrker har spredt seg mot NØ, Ø og SØ, og står bl. a. bare 50 km fra den belgiske grense. Det tyske forsvar ved Seine og Marne er brutt helt sammen, og det er ikke sansynlig at det reorganiseres før det kan støttes til grensefestningene. Og i mellomtiden er den store feltarme i vest knust; de som måtte redde seg tilbake til Vestvollen, har i alle tilfelle mistet sitt materiell og kan sikkert ikke umiddelbart settes inn som stridsdyktige forband. I Sør-Frankrike er også det tyske forsvar gått i oppløsning; restene av Blaskowitz' arme irrer omkring i isolerte grupper som blir et forholdsvis lett bytte for maquisen og de allierte panserkolonner.

Det tyske forsøk på motoffensiv på østfrontens nordavsnitt, i Baltikum, har ikke brakt resultater av noen betydning. De 250.000 menn som står her, er fortsatt i en høyst utsatt stilling, og disponeringen av styrkene på østfronten har etter alt å dømme ført til en svekkelse i sør, på den romanske front, som har fått katastrofale følger. De russiske armeer overstrømmer Romania, har forsert Donaumunningen og har allerede erobret oljefeltene. En kommentator har uttrykt det slik at Hitler har oppnådd en utsettelse i Baltikum på bekostning av Floestis olje, og det er ikke noen fordelaktig handel. Det

er nemlig ikke bare den i og for seg uunnværlige romanske olje tyskerne har tapt i sørøst; de har fått to av sine armeer revet fullstendig opp, er i ferd med å avskjæres fra sine besetningsstyrker i Hellas, har mistet sin vasall Bulgaria, er meget utsatt i Jugoslavia og står allerede i kamp med russiske og romanske tropper på den ungarske slette, som byr ypperlige operative betingelser for et overlegent panservåpen. Det er slått hull på hele Sørøst-Europa, og veien ligger åpen for en storstilet samordnet søroffensiv av de allierte mot det Churchill i sin tid kalte "the soft under-belly of Europa", Europas myke underliv. Såvel her som på østfrontens nordlige avsnitt og i vest kan man i de kommende uker vente dramatiske og kanskje avgjørende begivenheter.

Italia-fronten er kommet mere i bakgrunnen. De allierte har lokal framgang, særlig i kystavsnittet ved Adriaterhavet, men det store spørsmål her er nærmest om tyskerne nå lenger finner det formålstjenlig å holde en linje i Apenninene når Balkan og Frankrike er på avskrivning.

Det allierte flyvåpen har en vesentlig andel i den store seier i vest. Det har lammet de tyske bevegelser, og dets uhindrede bombing av linjene bakover har gjort at retretten er utartet til katastrofe. Samtidig har i siste uke bombingene av Tyskland igjen nådd en intensitet som bare kan sammenliknes med væroffensiven i luften i år

SOM HIRSEN ER

Hirden og statspolitiet har i den siste tid terrorisert Østerdalen på en måte som savner sidestykke selv i disse organisasjoners historie. Det begynte med massearrestasjoner i Rena, Osen og Engerdalen. Da distriktets mannfolk søkte å komme unna ble de beskyttet under flukten og det ble også benyttet trenete blodhunder for å oppspore dem som hadde gjemt seg i skogen. Ca. 50 mann ble tatt til fange og sparket og slått med jernstenger, gummibatonger og tauender. Den ca. 50 år gamle bussjåffer Thorleif Brønd ble jaget i ring mens hird og statspoliti søret seg med å skyte etter bena hans. Siden ble han ført inn på lensmann Gjortsens kontor hvor han ble pint. Alle neglene ble trukket ut, hendene brukket og bengt slått i stykker med gummibatonger. Thorleif Brønd er senere død på Fylkessykehuset i Elverum. Disse redselsgjerninger ble begått av NS-folk fra distriktet som har gjennomgått våpensvelser og utrustet med våpen og har fullmakt til å bruke dem etter for godt befinnende. Lensmann Gjortsen som må bære hovedansvaret for hendelsene, er kjent for sin dumhet og brutalitet.

ARBEIDSMOBILISERINGEN.

Hirdmenn og statspoliti går i disse dager rundt i de forskjellige firmar og leverer skjemaer hvor det forlanges opplysninger om arbeid og funksjonærer. De samme folkene vil hente skjemaer

ten meddeler i overensstemmelse med tidligere paroler at disse skjemaer ikke må utfylles og at aksjonen må saboteres med alle tilgjengelige midler. Følgende bedriftsgrupper vil først bli undersøkt: A: Fabrikker for framstilling av: Kosmetiske artikler og toiletartikler - lampeskjermmer og stativer - leketøy - postefølje og etuier - reiseeffekter og rammer - reklameartikler - suvenirer - hansker - flagg og flaggduk - støvsugere - plissfabrikker - sjokolade og sukkervarer - teknisk-kjemiske produkter - belter, slips og skjorter - mål og vektapparater - trevarer - konfeksjon - trikotasje - sportsartikler B: Så godt som alle håndverkerbransjer. C: Detaljengros- og agenturforretninger innen manufaktur, tobakk, jernvarer, biler, skotøy, glass og stentøy, kontormaskiner, kortvarer, papir, Videre bedrifter i følgende bransjer: Møbler, musikk, parfyme, skraphandel, pelsvarer, kunst, anti- kvitet, blomster, samt næringsmiddelagenter.

Det er en nasjonal plikt for enhver å treffe sine forholdsregler i tide.

Politidepartementet har telegrafisk gitt landets politimestre ordre om å la alle hoteller i landdistriktene stenge 4. september og påse at ikke noe av utstyret blir fjernet. Noen grunn er ikke oppgitt, men den tanke melder seg straks at det her er tale om innledning til en ny tysk plyndringsaksjon. Det fins sikkert ikke for meget av sengetøy, dekketøy og servise i det bombeherjede Tyskland.

Myndighetene har tildelt Norges Statsbaner, ved generaldirektor Vik, et parti tobakk og brennevin som skal fordeles blant personalet mot betaling. Menn får inntil 280 gr. tobakk og 3.5 fl. brennevin og kvinner inntil 140 gr. tobakk og 3.5 fl. brennevin. Dette skal angivelig være en takk for det "dyktige arbeide" som ytes av statsbanenes personale. Denne tildeling er parallell med begunstigelsen av dem som har tilleggskort og har til hensikt å sikre nazistene en av deres viktigste inntektskilder, og er dessuten et forsøk på å splitte det norske folk.

REKTOR D. A. SEIP 60 ÅR.

Rektor ved Oslo Universitet D. A. Seip fylte 61. august 60 år - i tysk fangenskap. Han ble arrestert i 1941 - 10 dager etter at han hadde holdt sin tale for studentene 2. september. Etter tyskernes og dosent Hoels mening var han ikke "ærlig nok i sin sannhets søking". 2. september vil i år i stillhet bli feiret av akademikerne med rektor Seip i tankene. Han er vår representant for det frie akademiske liv i Norge.

NYHETENE TORS A G.

Vestfronten. Britiske og kanadiske tropper fortsetter med voldsom kraft sitt framstøt N for Seinen mot områdene ved Calais. De har passert Beauvais og under sin videre framrykning inntatt Amiens ved Somme. Denne elv er nådd på bred front, sterke styrker har passert elva og opprettet et bruhode på nordsiden av denne. Lenger Ø er de amerikanske styrker under general Patton i ferd med å fullføre en storstilet om-

fram et godt stykke N for denne by, og truer nå de tyske styrker som trekker seg tilbake fra Somme; de styrker som har til oppgave å forsvare robotbasene, Ved Beauvais står de amerikanske og britiske styrker bare 5 km fra hverandre. Amerikanske tropper står 50 km fra grensen til Belgia i avsnittet ved Laon og lenger Ø har 3. amerikanske arme innledet en ny offensiv mot Maginot-linjen og den tyske grense. Reims er inntatt og troppene rykker fram i retning Sedan. De styrker som står lengst mot Ø har inntatt St. Dizier som ligger 140 km Ø for Paris og 100 km fra Metz. Hela Seinens vestre bredd, bortsett fra et par små motstandslokker ved Rouen, er nå på de alliertes hender. Britiske tropper har passert Seinen på to nye steder og belgiske tropper har opprettet et bruhode på nordsiden av elva nær munningen. Rouen er inntatt og den tyske garnison i Le Havre er blitt omsått. De britiske styrker som har inntatt Amiens, har rykket fram 100 km på 48 timer. I Syd-Frankrike fortsetter den tyske retrett oppover Rhodalen og de tyske tropper lider store tap. Serlig store tap har de lidt ved Loriol, 26 km N for Montelimar. Allierte styrker som rykker mot den italienske grense har passert gjennom Nice og står 20 km fra grensen. Franske og italienske partisaner har slått seg sammen og sperret begge St. Bernhard-passene mellom Frankrike og Italia. I Syd-Frankrike har fangetallet øket til 50.000. Den provisoriske franske regjering er kommet til Paris. - General Eisenhower uttalte på en pressekonferanse at den allierte plan for nedkjempelsen av Tyskland ligger fem dager forut for beregningene Videre uttalte han at de britiske og kanadiske armeers kamp ved Caen hadde skapt mulighetene for hele framrykningen i Nord-Frankrike og at en fotsbredd vunnen jord i dette område, betød mer enn 10 km i noe annet.

Østfronten. Russerne har under sin hurtige framrykning inntatt oljefeltene i Ploesti. Den tyske krigsmaskin er derved tildelt sitt hittil hardeste slag i sydøstre Europa. De ordinære tyske tropper i Ploesti var erstattet med SS-tropper og Hitler hadde gitt beskjed om at oljefeltene måtte holdes for enhver pris. De tyske tropper hadde stukket oljekildene i brand, men russerne ble med hjelp romanske ingeniører og mekanikere herre over ilden. Russiske tropper står innen synsvidde av Bucuresti og andre russiske styrker som rykker sydover, har etter å ha inntatt Konstantza, nådd den bulgarske grense. - Det slovakiske folk har gått til åpen kamp mot de tyske tropper i landet. De har besatt store deler i landet unntagen grensetraktene i Ø og V hvor det utkjemper harde kamper. - Det er brutt ut streik ved jernbanen i Ungarn fordi jernbanefolkene nekter å ekspedere tysk gods. Den nye ungarske regjering har ikke fått den sammensetning tyskerne hadde tenkt seg.

Italia. Pasaro ved Adriaterhavet er inntatt og de tyske styrker må nå trekke seg tilbake til sine hovedstillinger i Gotha-linjen.

Stockholm. Det ventes at Russland og Finland vil slutte våpenstillstand i nærmeste framtid.

Elyangrep. 1.000 amerikanske fly har angrepet Kiel og Bremen og mosquitofly har vært over Frankfurt.